

PREZES
PROKURATORII GENERALNEJ
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Leszek Bosek

Warszawa, 27 lutego 2018 r.

KR-51-162/18/TSR
W/ 7449 /17

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. 01.03.2018

Data wpływu

Pan

Adam PODGÓRSKI

ZASTĘPCA SZEFA

KANCELARII SEJMU

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 15 lutego 2018 r., nr GMS-WP-173-51/18, dotyczące zaopiniowania poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, w załączeniu przekazuję opinię Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej do przedłożonego projektu.

Z poważaniem

PREZES
Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej

Leszek Bosek

Otrzymują:

adresat – 1 egz.,
a/a – 1 egz.

Opinia do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny

W związku z otrzymaniem do zaopiniowania *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny* zauważa się, co następuje:

1. Głównym celem analizowanego projektu, zgodnie ze wskazaniem projektodawcy, jest poszerzenie kręgu czynów karalnych, stypizowanych w art. 256 k.k., o karalność zachowań dotyczących odwoływania się do zbrodniarzy wojennych. W tym celu projektodawca proponuje dodanie do art. 256 k.k. § 1a o treści: „Tej samej karze podlega, kto propaguje, gloryfikuje lub czci postaci zbrodniarzy wojennych faszystowskich, nazistowskich i komunistycznych”.

2. Projektodawca przede wszystkim proponuje penalizację zachowania polegającego na propagowaniu postaci określonych zbrodniarzy wojennych.

Należy w tym miejscu przypomnieć, że zachowanie polegające na propagowaniu określonych treści musi spełniać łącznie dwie cechy. Po pierwsze, zachowanie sprawcy musi polegać na prezentowaniu danych treści. Po drugie, sprawca musi mieć aprobowany stosunek do tych treści, połączony z zamiarem zjednania do nich (por. K. Wiak [w:] Kodeks karny. Komentarz, red. A. Grześkowiak, K. Wiak, Warszawa 2018, teza IV.A.2 do art. 256; Z. Cwiakalski [w:] Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część II. Komentarz do art. art. 212-277d, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2017, teza 7 do art. 256).

Mając na uwadze, że przedmiotem propagowania miałyby być postaci określonych zbrodniarzy wojennych, należałoby uznać, że prezentowane i aprobowane przez sprawcę projektowanego czynu zabronionego treści musiałyby dotyczyć działań tych osób. Tymczasem większość działań zbrodniarzy wojennych faszystowskich, nazistowskich i komunistycznych stanowiło element funkcjonowania i cechę charakterystyczną systemów totalitarnych. W konsekwencji propagowanie faszystowskich, nazistowskich i komunistycznych zbrodniarzy wojennych w większości wypadków oznaczałoby propagowanie faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju państwa w rozumieniu art. 256 § 1 k.k., gdyż sprawca – przez odwoływanie się do działań ww. zbrodniarzy wojennych – prezentowałby i aprobowałby de facto cechy charakterystyczne funkcjonowania powyższych ustrojów państwa.

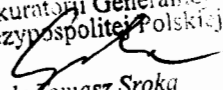
W związku z powyższym można przyjąć, że większość zachowań polegających na propagowaniu postaci zbrodniarzy wojennych faszystowskich, nazistowskich i komunistycznych

realizuje obecnie znamiona propagowania faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju państwa z art. 256 § 1 k.k. Poza zakresem kryminalizacji pozostają jedynie czyny dokonane prywatnie. Z tego względu wprowadzenie nowego przepisu do kodeksu karnego, penalizującego *expressis verbis* tego typu czyny, nie wydaje się zasadne, skoro w zdecydowanej większości zachowania te są obecnie karalne na gruncie art. 256 § 1 k.k.

3. Projektodawca proponuje również, aby karalnym było zachowanie polegające na gloryfikowaniu lub czci postaci zbrodniarzy wojennych faszystowskich, nazistowskich i komunistycznych.

Czyny polegające na gloryfikowaniu lub czci określonych osób mogą być podejmowane przez sprawcę albo prywatnie, albo publicznie. Projektodawca nie czyni w tym zakresie żadnego rozróżnienia, zakładając penalizację obydwu wypadków gloryfikowania lub czci ww. osób. Tymczasem art. 256 § 1 k.k., zakładający karalność propagowania faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju państwa, wyraźnie ogranicza zakres karalności jedynie do czynów popełnionych publicznie. W konsekwencji projektowany przepis prowadziłby do niekoherencji systemowej w ramach kodeksu karnego. Z jednej strony karalne byłoby jedynie publiczne propagowanie faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju państwa, z drugiej zaś publiczne i prywatne czczenie zbrodniarzy wojennych faszystowskich, nazistowskich i komunistycznych. Potrzeba takiej odmienności w zakresie kryminalizacji ww. czynów nie została zaś przez projektodawcę w żaden sposób uzasadniona.

Ponadto wydaje się, że większość zachowań polegających na publicznym czczeniu lub gloryfikowaniu zbrodniarzy wojennych faszystowskich, nazistowskich i komunistycznych spełniałoby cechy propagowania. W konsekwencji zachowania te można byłoby uznać za realizujące znamiona propagowania faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju państwa z art. 256 § 1 k.k. Z tego względu nie wydaje się zasadne wprowadzenie nowego przepisu do kodeksu karnego, penalizującego czyny polegające na publicznym czczeniu lub gloryfikowaniu zbrodniarzy wojennych faszystowskich, nazistowskich i komunistycznych, skoro w zdecydowanej większości zachowania te są obecnie karalne na gruncie art. 256 § 1 k.k.

R A D C A
Prokuratury Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej

dr Tomasz Sroka